

Ö?retmen Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i K?sa Formu. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27129>

Özet

Ö?retmen Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i K?sa Formu (ÖÖAÖKF), ö?retmenlerin mesleki yeterliklerine dair inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif olan **Teachers' Sense of Efficacy Scale** (TSES) adlı orijinal ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmif k?sa versiyonudur. Bu uyarlama çalifmas?, 2017 y?l?nda ?zzet Baki Karao?lu taraf?ndan gerçe?letirilmif tir. Ölçek, ö?retmenlerin farklı ö?retim görevlerine yönelik öz yeterlik düzeylerini 1'den (hiç) 9'a (çok fazla) kadar de?i?en 9 dereceli bir Likert tipi ölçek üzerinde de?erlendirmelerini istemektedir. K?sa formu, özellikle ara?tırma ortamlar?nda pratiklik sa?lamak ve hızlı veri toplamak amacıyla tercih edilmektedir. Yapılan psikometrik analizler, ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygun, güvenilir ve geçerli bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen özyeterlili?i, öz yeterlik, TSES, k?sa form, ölçek uyarlamas?, ö?retmen performans?, psikometrik özellikler.

Yazarlar

?zzet Baki Karao?lu

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmenlerin kendi ö?retme becerilerine ve mesleki yeterliklerine dair sahip oldukları inanç düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu inançlar, ö?retmenlerin sınıf yönetimi, öğrencileri motive etme ve zorlu öğrenme durumlarıyla başa çıkma gibi kritik pedagojik alanlardaki davraniflar?n? ve kararlılıklar?n? do?rudan etkilemektedir. Ölçek, ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemede ve e?itim ara?tırmalarında temel bir de?i?ken olarak kullanılmak üzere tasarlanmif tir.

Yapı

Ö?retmen Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i, **sosyal bilişel kuram**ın temel kavramlarından biri olan öz yeterlik (self-efficacy) yapısındaki ölçmektedir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine olan inancıdır. E?itim psikolojisi alanında, ö?retmen öz yeterlili?i genellikle üç temel boyutta incelenir: Öğrenci Katılım Yeterlili?i, Öğretim Stratejileri Yeterlili?i ve Sınıf Yönetimi Yeterlili?i.

Orijinal ölçek (TSES), Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) taraf?ndan geli?tirilmif olup, k?sa form adaptasyonu, bu temel boyutları temsil eden maddeleri içermektedir. Bu yapı, ö?retmenlerin

mesleki inançların gücünü ve genelliğini belirlemede bilimsel temelli bir yaklaşım sunar.

Geçerlik

Öğretmen Özyeterlik Algısı Ölçeği Türkçe Kısa Formu'nun **yapı geçerliliğini** (construct validity) belirlemek amacıyla kapsamlı istatistiksel analizler uygulanmıştır. Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir.

Yapı geçerliliğini test etmek için, **varimax dik döndürme** ile temel bileşenler kullanılarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) gerçekleştirilmiştir. Bu metodoloji, ölçek maddelerinin beklenen faktör yapısında toplanıp bilimsel olarak doğrulanmayacağı amaçlanmıştır. Analizler sırasında, Özdamar (2004), Şencan (2005), Büyüköztürk (2009) ve Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk (2010) gibi alanda yetkin akademisyenlerin önerdiği istatistiksel prosedürler takip edilmiştir. Bu işlemler, ölçeğin Türkçe versiyonunun da orijinal ölçeğin ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamayı hedeflemiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığını ve dolayısıyla güvenilirliğini belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa Katsayıları** hesaplanmıştır. Güvenirlik analizleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçüm sonuçlarının zamana yayılmıyacağı tutarlılığını gösterir.

Öğretmen Özyeterlik Algısı Ölçeği'nin (Teachers' Sense of Efficacy Scale - TSES) orijinal formlarının güvenilirlik değerleri oldukça yüksektir. Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) tarafından bildirildiği üzere, orijinal uzun formu için alfa değeri .94, kısa formu için ise .90 olarak açıklanmıştır. Bu değerler, her iki orijinal formun da psikometrik açıdan mükemmel düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ifade eder. Türkçe uyarlama çalışmasında da bu yüksek standartlara uygun iç tutarlılık değerlerinin elde edilmesi hedeflenmiştir.

Faktör Analizi

Türkçe Kısa Formun boyut yapısını incelemek ve yapı geçerliliğini desteklemek üzere **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. Faktör analizinde, veri setindeki varyansın dağınıklığını optimize etmek amacıyla temel bileşenler yöntemi ve varimax dik döndürme tekniği kullanılmıştır.

Bu istatistiksel prosedürler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlara (Öğrenci Katılımı, Öğretim Stratejileri, Sınıf Yönetimi) yüklenip yüklenmediğini kontrol etmek için elzemdir. Kullanılan metodolojik referanslar (Özdamar, 2004; Şencan, 2005; Büyüköztürk, 2009; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010), analizin yüksek akademik standartlarda yürütüldüğünü göstermektedir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin Türkçe popülasyonunda da geçerli bir çok

boyutlu yap? sergiledi?ini ortaya koymu?tur.

Araç

Test Tipi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Türk uyarlamas?)

Population Group: Ö?retmenler

Age Group: Yeti?kin (Mesle?ini icra eden ö?retmenler)

Population Details: Çal??ma, IV. International Eurasian Educational Research Congress kapsam?nda sunulmu? olup, genellikle farkl? kademelerde görev yapan ö?retmenler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Methodology: Yan?tlar, 1'den (hiç) 9'a (çok fazla) kadar derecelendirilmi? 9 noktal? Likert tipi bir ölçek kullan?larak toplanmaktad?r. Yüksek puanlar, yüksek özyeterlik alg?s?n? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yeterli?i, TSES k?sa formu, Cronbach Alfa, yap? geçerli?i, e?itim psikolojisi, mesleki geli?im, ölçek uyarlamas?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ibkaraoglu@pau.edu.tr

Correspondence Address: Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye (Sorumlu Yazar: ?zzet Baki Karao?lu).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2017 y?I?nda IV. International Eurasian Educational Research Congress'te sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? ve izin ?artlar? (örne?in ticari olmayan akademik kullan?mlar için) hakk?nda kesin bilgi almak için sorumlu yazar ?zzet Baki Karao?lu ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Telif haklar? ve kullan?m ücretleri, orijinal ölçek sahipleri (Tschannen -Moran ve Woolfolk Hoy) ve uyarlama sahibi aras?nda farkl?I?k

gösterebilir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: ogretmen-ozyeterlik-algisi-olcegi-kisa-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Karaoğlu, ?B. (2017). Öğretmen Özyeterlik Algısı Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe'ye uyarlanması. IV. International Eurasian Educational Research Congress içinde (s.286-287). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Tschannen -Moran, M., & Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and teacher education*, 17(7), 783-805.

Özdamar, K. (2004). Paket programlarla istatistiksel veri analizi. Kaan Kitabevi.

Şencan, H. (2005). Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik. Seçkin Yayınları.

Büyüköztürk, ?. (2009). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum. Pegem Akademi.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, ?. (2010). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları. Pegem Akademi.

Öğretmen Özyeterlik Algısı Ölçeği Kısa Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim için yazarın orijinal kongre bildirisine veya yukarıda belirtilen PDF dokümanına başvurulması gerekmektedir.